

UNIVERSITETI I EVROPËS JUGLINDORE
УНИВЕРЗИТЕТ НА ЈУГОИСТОЧНА ЕВРОПА
SOUTH EAST EUROPEAN UNIVERSITY

Study program **Shkenca kompjuterike**

Fakulteti	Shkencat dhe Teknologjitë Bashkëkohore
Cikli i studimeve	Cikli i dytë (Pasdiplomike)
SETK	120
Titulli	Magjistër i shkencave kompjuterike - Drejtimi: Sistemet e informacionit
Numri në arkiv i akreditimit [120]	18-354/1
Vendimi për fillim me punë	18-414/3 (20.05.2016)
Data akreditimit	23.02.2016

Përshkrimi i programit

Ndryshimet në shkencat kompjuterike dhe aplikimi i tyre janë shumë dinamike. Sfida kryesore e hulumtimit dhe studimeve në këtë drejtim është zhvillimi i sistemeve dhe teknologjive të reja të avancuara që do të ofrojnë zgjidhje në fushën e informatikës dhe teknologjive të komunikimit.

Teknologjitë e informacionit dhe të komunikimit janë bërë sektorë të mëdhenj dhe të famshëm që zgjerohen në mënyrë të shpejtë dhe janë sektorë më të zhvilluar në Bashkimin Evropian dhe në ekonominë globale.

Përveç kësaj, shfaqja e tregjeve të reja të softuerit dhe në sektorin e telekomunikacionit në Evropën Juglindore ka iniciuar rritjen e kërkesës për profesionistë të kualifikuar dhe të specializuar në këtë fushë.

Studentët e diplomuar mund të punojnë si inxhinierë profesionalë të softuerit, ose si arkitektë softueri në zhvillimin e kompanive të softuerit ose në departamentet e TI.

Niveli i lartë i aftësive profesionale do t'u mundësojë studentëve të diplomuar që më shpejt të bëhen udhëheqës të suksesshëm në industrinë e softuerit. Gjithashtu, specializimi në katër drejtime (Inxhinieria e të dhënave, Sistemet ueb dhe mobile, Inxhinieria softuerike dhe Sistemet e informacionit) u mundëson studentëve të diplomuar të fitojnë ekspertizë në fusha të caktuara dhe të jenë edhe më konkurrues në vendin e punës.

Karriera

Programi do t'u ofrojë studentëve njohuritë dhe shkathhtësitë e nevojshme për të kontribuar në të gjitha aspektet e procesit të zhvillimit të softuerit, duke përfshirë planifikimin, bashkëpunimin, specifikimin, projektimin, zhvillimin, shpërndarjen dhe mirëmbajtjen e produkteve softuerike. Përveç kësaj, studentët do të fitojnë aftësi të përgjithshme si në të menduarit analitik dhe kritik, në punën ekipore dhe punën në mjediset shumëkulturore, në planifikim dhe organizim etj. Pas mbarimit të këtij programi, të diplomuarit do të kenë mundësi të bëjnë karrierë në industri të ndryshme, kryesisht duke përmbushur nevojat për hartimin e sistemeve kompjuterike, si zhvillues softueri, zhvillues softueri mobil dhe Ueb, inxhinierë të bazave të të dhënave, menaxherë të projekteve dhe të proceseve softuerike apo dizajnues të sistemeve të informacionit, të gjitha këto varësisht nga drejtimi brenda programit studimor që studentët do të zgjedhin. Semestri i fundit i studimeve përfshin përpilimin e tezës së magjistraturës, duke u mundësuar të diplomuarve të vazhdojnë studimet e tyre drejt doktoratës në shkencat kompjuterike.

Rezultatet e të mësuarit

Njohuritë dhe të kuptuarit

- Fiton aftësi për të zhvilluar dhe zbatuar ide origjinale dhe kreative të TI, për të siguruar cilësi, dizajnimi dhe menaxhimi të aplikacioneve që ndërlidhen me fushën e telekomunikacionit si aplikacione, mbrojtje dhe ruajtjen e cilësisë;
- Fiton aftësi për të aplikuar shkathhtësitë e TI, njohuri dhe demonstrim të kompetencave të specializuara të shkencave kompjuterike dhe teknologjisë së informacionit në mënyrë që të organizojë lidhjen e proceseve të telekomunikacionit si strukturë që menaxhohet dhe monitorohet si në aspektin e transferit të të dhënave ashtu dhe në drejtim të krijimit të ndërfaqes së përdoruesit;
- Fiton njohuri dhe kuptim në fushën e shkencave kompjuterike, inxhinierisë dhe shkencave kompjuterike (programim, teknologjitë ueb, bazat e të dhënave, rrjete, sisteme kompjuterike dhe të informacionit dhe multimedia);
- Fiton njohuri të një apo më shumë fushave të industrisë së telekomunikacionit me të cilat mund të kualifikohet studenti si ekspert mbi aplikimin e njohurive në një fushë të caktuar;

Aplikimi i njohurive dhe të kuptuarit

- Aftësi të zgjedhjes së problemeve në mënyrë kritike, të pavarur dhe kreative në mjedise të reja të pa hasura më herët pa përvojë të mëparshme në telekomunikacion;
- Planifikim, menaxhim dhe vlerësim i hulumtimeve të pavarura në fushën e telekomunikacionit si dhe zhvillimit dhe zbatimit të mjeteve të përshtatshme për testim, simulim dhe implementim;
- Kreativitet dhe origjinalitet në interpretimin e njohurive nga informatika për të zgjidhur problemet që lidhen me objektivat e zonës industriale të prodhimit të telekomunikacionit;

Aftësitë për të vlerësuar

- Aftësi për integrim kreativ e sintezë të njohurive nga disa lëmi në fushën e telekomunikacionit, dhe administrim të proceseve dhe sistemeve me aplikim të mjeteve të TI të dizajnuara për çështje të caktuara. Krijimi i proceseve arsimore duke përdorur mjete dhe teknika kompjuterike;
- Aftësi për t'u marrë me situata komplekse që lidhen me procese specifike që rezultojnë në kohë reale në hapësirën e telekomunikacionit;
- Aftësi për të identifikuar instancat e përshtatshme të specializuara dhe për të bërë vlerësime të kapshme në situata të mungesës së informacionit apo të dhënave të plota dhe të bazuara në parime e përgjegjësi personale, sociale dhe etike që lidhen me aplikimin e njohurive dhe të kuptuarit;

Aftësitë e komunikimit

- Aftësi për të këmbyer përfundime dhe propozime të argumentuara dhe mbështetjen e tyre në mënyrë racionale, si me individë profesionalë ashtu edhe me të tjerë, në mënyrë të qartë dhe pa dykuptimësi;
- Marrja e përgjegjësisë së konsiderueshme për rezultatet e përbashkëta; udhëheqje dhe inicim të aktiviteteve.

Aftësitë e të mësuarit

- Aftësia për të identifikuar nevojat individuale dhe drejtimet për zhvillim të mëtutjeshëm individual dhe autonom në fushat e zakonshme të informacionit;
- Aftësia për të marrë përgjegjësinë për studim të vazhdueshëm në fusha të specializuara të biznesit dhe të informacionit në kuadër të ekonomisë në rrjet;
- Aftësi për të marrë përgjegjësi për zhvillimin dhe trajnimin e mëtejshëm profesional;

Lista e lëndëve

Semestri 1

- [MCS-101] [6.0 SETK] **Bazat e të dhënave të avancuara**
- [MCS-102] [6.0 SETK] **Programim dhe dizajnimi i orinetuar në objekte**
- [MCS-103] [6.0 SETK] **Inxhinieri a softuerike e avancuar**
- [] [6.0 SETK] **Lëndë zgjedhore**
- [6.0 SETK] **Lëndë të lira zgjedhore**

Semestri 2

- [MCS-201] [6.0 SETK] **Strukturat e të dhënave dhe algoritmet e avancuara**
- [MCS-202] [6.0 SETK] **Ueb sistemet e informacionit**
- [MCS-203] [6.0 SETK] **Programim i distribuar**
- [6.0 SETK] **Lëndë të lira zgjedhore**
- [6.0 SETK] **Lëndë zgjedhore**

Semestri 3

- [MCS-301] [6.0 SETK] **Ndërfaqet softuerike**
- [MCS-302] [6.0 SETK] **Inxhinieria e avancuar e të dhënave**
- [MCS-303] [6.0 SETK] **Metodologjia e hulumtimit**
- [6.0 SETK]
- [6.0 SETK]

Semestri 4

- [CST-THESIS-120] [30.0 SETK] **Punimi i magjistraturës**

Description of courses

Lëndë obligative

- **Bazat e të dhënave të avancuara**

Qëllimet e kësaj lënde janë vazhdimi i studimit të thelluar të bazave të të dhënave. Lënda është vazhdim i lëndës Bazat e të dhënave nga cikli i parë i studimeve. Ajo fillon me një përsëritje të dizajnit konceptual dhe vazhdon me dizajnimin konceptual të zgjeruar. Në të sqarohet koncepti i normalizimit të skemave të bazës së të dhënave, përkufizohen format normale dhe aplikohen në dizajnimin e bazave të të dhënave. Pastaj vazhdon me mënyrat e ruajtjes (memorimit) të të dhënave, paraqitjen (prezantimin) e të dhënave, arkitekturën e sistemit për udhëheqje me bazat e të dhënave, procesimin dhe optimizimin e përzgjedhësve, transaksionet, teknikat e kontrollit të njëkohshmërisë, teknikat e rikthimit të bazës së të dhënave dhe sigurimi i bazës së të dhënave dhe autentifikimi.

- **Programim dhe dizajnimi i orinetuar në objekte**

Qëllimi i kësaj lënde është të mësohet programimi dhe dizajnimi i orientuar në objekte me një qasje më rigoroze, duke theksuar abstraktimin, modularitetin dhe ri-përdorimin e kodit gjatë ndërtimit dhe kuptimit të sistemeve të mëdha. Në kuadër të koncepteve të programimit me objekte, lënda përfshin modelim të orientuar në objekte duke përdorur UML, praktikat më të mira të dizajnit, shabllone të dizajnit, si dhe aplikimin e tyre në zgjidhje të problemeve nga bota reale dhe modelim të aplikacioneve.

- **Inxhinieri a softuerike e avancuar**

Qëllimi i kësaj lënde është të pajisë studentët me njohuri dhe të kuptuarit e koncepteve të avancuara në inxhinierinë softuerike. Duke filluar nga specifikacionet formale, cilat notacione, simbole dhe specifikime ("metoda formale") janë të nevojshme për të përcaktuar një sistem formal softuerik? Studentët do të njihen me ndërtimin e një specifikimi të qartë formal. Ajo gjithashtu synon të trajtojë aspektet e inxhinierisë softuerike të avancuar: cilat janë aktivitetet kryesore teknike të kryera gjatë procesit të zhvillimit të procesit softuerik? Çfarë inxhinieri softuerike të bazuar në komponentë është përdorur për të krijuar sisteme me komponentë të përdorshëm? Si realizohet një klient / server arkitekturë të ndikojë në mënyrën e softuerit që është zhvilluar? A janë konceptet dhe parimet e inxhinierisë softuerike të aplikueshme për aplikacionet të bazuara në ueb dhe produkte në ueb?

- **Strukturat e të dhënave dhe algoritmet e avancuara**

Kjo lëndë bazohet në dituri paraprake nga lëmi i algoritmeve dhe strukturave të të dhënave. Qëllimi i lëndës është t'i njoftojë studentët me algoritme të avancuara dhe efikase dhe strukturat e përshtatshme të cilat përdoren për organizimin, kërkimin dhe optimizimin e të dhënave. Gjithashtu mbulohet edhe efikasiteti teorik i algoritmeve dhe përcaktimi praktik i tij me qëllim që të mundësohet krahasimi i algoritmeve të ndryshme. Gjatë mësimit, studentët do të njihen me disa algoritme të njohura, veçanërisht për kërkim dhe optimizim në struktura jolineare, siç janë pemët dhe grafet.

- **Ueb sistemet e informacionit**

Lënda ofron hyrje rreth teknologjive për zhvillim të sistemeve të informacionit për Ueb e orientuar në të dhënat si dhe

aplikimin praktik të sistemeve të tilla. Lënda do të fokusohet rreth aspekteve siç janë: teknologjitë dhe arkitekturat e ueb sistemeve të informacionit, menaxhimi me të dhënat në ueb, semantika e të dhënave në ueb, uebi social si dhe shkenca mbi uebin (web science).

- **Programim i distribuuar**

Në këtë lëndë studentët e ciklit pasdiplomik njoftohen me tema të avancuara të softuerëve, algoritmeve dhe modeleve të sistemeve të shpërndara. Në mënyrë të veçantë, në këtë lëndë do të theksohen teknikat e fundit të përdorura nga sistemet e shpërndara si: sistemet e shpërndara të skedarëve, "lock" shërbimet, qendrat e të dhënave të ndërmarrjeve, shërbimet në "cloud", rrjetat sensorike pa tel dhe aplikacionet e qëndrueshme. Studimet e rasteve do të bëhen duke u bazuar në sisteme të shpërndara reale si dhe do të rishikohet literatura e fundit kërkimore në këtë fushë.

- **Ndërfaqet softuerike**

Qëllimi i kësaj lënde është që studentët t'i mësojnë parimet e dizajnit të aplikacioneve kompjuterike për të arritur nivel të lartë të përdorshmërisë. Më konkretisht, studentët do të marrin njohuri rreth metodës së dizajnit që ka në qendër përdoruesin, e cila përshin dizajnimin e aplikacioneve në bazë të analizës së përdoruesve dhe kushteve në të cilat aplikacioni ka për qëllim të përdoret. Gjithashtu, do të mësohen metoda të ndryshme për vlerësimin e aplikacioneve për të siguruar që aplikacioni i krijuar të arrijë përdorshmëri të lartë nga përdoruesit.

- **Inxhinieria e avancuar e të dhënave**

Qëllimi i kësaj lënde është që t'i mësojë studentët si të analizojnë të dhënat me qëllim që të njëjtat të përdoren për të mundësuar parashikime të dobishme. Me rëndësi të veçantë është procesi i ndarjes së sinjalit nga 'zhurma', problem ndaj të cilit do të qasemi nga këndvështrimi statistikor dhe i shkencave kompjuterike. Duke përdorur probleme reale, në këtë lëndë studentët do të mund të mësojnë që të zgjedhin probleme praktike duke përdorur metodat dhe teknikat e mësuara në klasë.

- **Metodologjia e hulumtimit**

Qëllimi i kësaj lënde është që studentët të fitojnë njohuri dhe të kuptuarit e teorive të ndryshme shkencore dhe metodologjitë. Fillimisht studentëve do t'u shpjegohen konceptet themelore dhe përkufizimet teorike dhe mostrat e të gjitha metodave ekzistuese të hulumtimit, hipoteza të drejtpërdrejta dhe indirekte, variablat, vlefshmëria e rezultateve, BIAS-i dhe paragjykimet dhe cilësive shkencore dhe metodologjitë sasiore të kërkimit dhe qasjet e tjera metodologjike. Për çdo kapitull studentët do të kryejnë edhe detyra praktike. Pas përfundimit me sukses të kësaj lënde, studentët do të jenë në gjendje: ta dinë dhe ta kuptojnë rëndësinë e koncepteve themelore shkencore; t'i mësojnë teknikat për hulumtim dhe kërkim efikas të informacionit dhe qasje efikase në informacione dhe literaturë relevante; t'i identifikojnë, t'i përshkruajnë dhe t'i formulojnë problemet shkencore; të bëjnë një zgjedhje të kujdesshme të qasjeve alternative kërkimore, të përshkruajnë me kujdes; të krahasojnë dhe të shpjegojnë avantazhet dhe disavantazhet e metodave të ndryshme shkencore për mbledhjen dhe analizimin e të dhënave në kërkime sasiore dhe cilësore; t'i aplikojnë metodat themelore shkencore për të analizuar të dhënat sasiore dhe cilësore; të sigurojnë korniza teorike themelore mbi të cilat do të ndërtohen kërkimet; t'i shqyrtojnë ato dhe të bëjnë një vlerësim të publikimeve teknike dhe atyre shkencore.

- **Punimi i magjistraturës**

Ky modul u mundëson studentëve që të transferojnë aftësitë dhe njohuritë e tyre për kërkime dhe për të bërë detyrën më të ndërlikuar - punimin e magjistraturës. Moduli synon të jetë plotësisht praktik dhe studentët t'i fitojnë njohuritë e nevojshme, por edhe aftësitë dhe shkathtësitë që t'i qasen shkrimit të punimit. Moduli ka një rezultat kthyes - t'u mundësojë studentëve ta shkruajnë punimin e magjistraturës me vështirësi minimale dhe me një efikasitet maksimal. Lënda ka për qëllim përmirësimin e teknikave të hulumtimit dhe stilit të shkrimit të punimit, duke mbajtur llogari për ndalesën e shërbimit me mjete të palejuara, siç janë: plagjiatura dhe cenimi i të drejtave të autorit, që janë të ndaluara me Statutin e UEJL-së.

Lëndë zgjedhore

- **Modelimi i proceve të biznesit**

Proceset janë teknologjitë kryesore të të gjitha organizatave për prodhimin dhe shpërndarjen e produkteve dhe shërbimeve që i plotësojnë nevojat e konsumatorëve. Gjithnjë e më shumë, në mënyrë që të vazhdohet shërbimi i klientëve dhe për të mbetur konkurrues, nga organizatat kërkohet që vazhdimisht t'i analizojnë, t'i ridizajnojnë, dhe t'i përmirësojnë proceset kyçe biznesore 'end-to-end' në korniza më të shkurtra kohore për të arritur objektivat

operacionale. Implementimi i integritit të proceseve biznesore 'end-to-end' kërkon një infrastrukturë të SI që mundëson njerëzit, proceset dhe informacione të integrohet në mënyrë fleksibile. Kjo lëndë do të hulumtojë se si organizatat mund të modelojnë proceset e biznesit, si një hap i parë në arritjen e proceseve biznesore fleksibile dhe të integruara. Lënda do të shqyrtojë teknologjitë e informacionit dhe arkitekturën që premtajnë trajtimin e integritit të procesit të biznesit. Kjo lëndë do t'i pajisë studentët me:

- Konrizen për të kuptuar dizajnimin, kontrollin dhe përmirësimin e proceseve të biznesit. Pjesa më e madhe e këtij materiali do të merret nga fusha e operacioneve të menaxhimit.
- metodologjinë për analizimin, modelimin dhe dizajnimin e proceseve të biznesit, duke përfshirë edhe përdorimin e simulimit për matjen dhe krahasimin e performancës së modeleve të ndryshme.
- Njohjen e teknologjive aktuale dhe të reja të teknologjive të informacionit dhe arkitekturave që krijojnë mundësi për përmirësimin, integrimin dhe automatizimin e proceseve të biznesit.

• **Strategjia e TI-së**

Objektivi i përgjithshëm i lëndës është të zhvillojë të kuptuarit e studentëve për çështjet kyçe të udhëheqjes së TI-së si dhe "praktikat më të mira" për menaxhimin e TI-së. Qëllimi i këtij kursi është t'i ndihmojë nxënësit që në mënyrë të suksesshme të ballafaqohen me menaxhimin e sfidave në TI gjatë rrugëtimit të tyre të zgjedhur të karrierës. Njohuritë specifike që studentët pritet t'i marrin nga ky kurs përfshijnë, si në vijim: - IT qeverisjen dhe përgjegjësitë e lidershit, si dhe se si ata kanë evoluar; - Praktikat më të mira për të dorëzuar në shkallë të gjerë sisteme dhe projekte për ndërmarrje; - Kornizat për të hartuar dhe për të vlerësuar mundësitë për e-biznes në një ndërmarrje; - Qasjet e suksesshme në përafrimin e investimeve në TI me objektivat e biznesit; - Vendimet për TI outsourcing dhe ndikimet në aftësitë për TI.

• **Menaxhimi i projekteve të TI**

Qëllimi i lëndës është që studentët të fitojnë njohuri për metodat, modelet, parimet, praktikat dhe sfidat që kanë të bëjnë me ciklin jetësor të projektit. Studentët do të jenë në gjendje të përkufizojnë çka është projekti, si dhe çka paraqet disiplinën në udhëheqjen e projektit. Ata do të mësojnë për konceptet e ciklit jetësor të projektit dhe sistemet për zhvillimin e këtij cikli, si dhe menaxhimi me projekte të TI dhe procesin e seleksionimit të tyre. Më pas studentët do të fitojnë njohuri për konceptimin dhe iniciimin e projekteve të TI dhe menaxhimin me projekte të integruara. Përmes leksioneve do të përshkruhet organizimi formal dhe joformal i projekteve me qëllim që studentët të aftësohen për përgatitjen dhe analizën e tyre. Përmes përkufizimit dhe menaxhimit të projekteve, studentët do të njihen me fushën e menaxhimit të projekteve që bazohen në dije. Gjithashtu, studentët do të fitojnë njohuri për strukturën e shpërndarjes së detyrave dhe vlerësimin e projekteve ku do të aplikojnë mënyra të ndryshme tradicionale të vlerësimit.

• **Inteligjenca biznesore dhe analitika**

Qëllimi i kësaj lënde është që t'u mundësojë studentëve një kuptim për disa teknika të shkencës së menaxhimit dhe të ofrojë disa njohuri se si këto mjete mund të përdoren për të analizuar problemet komplekse të biznesit dhe të arrijnë në një zgjidhje racionale. Teknikat për të studiuar janë parashikimi, planifikimi linear, simulimi dhe modelimi. Raste të kompleksitetit në rritje do të përdoren për të theksuar përshkrimin e problemit, përkufizimin, dhe formulimin. Kompjuteri do të përdoret mjaft gjatë kësaj lënde, në radhë të parë duke përdorur programe në dispozicion për të kryer llogaritjet pasi që të formulohet problemi në formën e duhur. Theksi do të vendoset në interpretimin dhe zbatimin e rezultateve. Përveç kësaj, ne do të shqyrtojmë edhe të ardhmen e analitikës.

• **Menaxhimi i sistemeve të informacionit**

Qëllimi i lëndës është të japë hyrje më të zgjeruar në sistemet e informacionit nga aspekti organizativ dhe prizma shoqërore. Qëllimi është që t'i ushqejë studentët me balancë adekuate nga teknikat dhe perspektivat organizative, të cilat do të shfrytëzohen si bazë për studime të mëtutjeshme në këtë fushë studimi.

• **Siguria e sistemeve kompjuterike**

Kjo lëndë i përmban bazat e sigurisë së rrjetave. Studentët do të njihen me dobësitë dhe format tjera të kanosjes ndaj rrjetave kompjuterike si dhe me mënyrat dhe teknikat për mbrojtjen e rrjetave kompjuterike. Ky kurs do t'i aftësojë studentët se si të bëjnë planifikimin e aspektit të sigurisë së rrjetave nëpërmjet teknologjive ekzistuese të rrjetave. Po ashtu, do t'i aftësojë studentët se si ta bëjnë organizimin e sigurisë së rrjetave si dhe të kenë njohuri për aspektet juridike dhe etike që janë të lidhur me sigurinë e rrjetave.

• **Analiza dhe dizajni i sistemeve**

Qëllimi i lëndës është që studentët të kuptojnë dhe të përdorin metodologjitë, teknikat, mjetet dhe perspektivat thelbësore për analistët e sistemeve që të hetohen dhe të zhvillohen me sukses kërkesat e sistemeve të informacionit, si dhe të jepen zgjidhje të përshtatura për kërkesat duke përdorur teknika standarde të modelimit të tilla si teknikat e strukturuara të modelimit, teknikat e modelimit të inxhinierisë informatike dhe teknikat e modelimit të objekteve. Për më tepër, të kuptohen metodat dhe kufizimet e përfshira në krijimin e një dizajni të realizueshëm nga

rezultatet e përdorimit të analitikës së sistemeve të përmendura më sipër.

- **Depozitimi i të dhënave**

Tema kryesore e këtij programi janë depozitimet e të dhënave dhe aplikimi i tyre në biznes inteligjencë. Lënda do të fokusohet në tema siç janë: analiza e kërkesave për depozitim të të dhënave, arkitektura e depozitimeve të të dhënave, dizajni i modeleve dimensionale, dizajni fizik i bazave të të dhënave dhe i depozitimeve të të dhënave, strategjitë e ekstraktimit, transformimit dhe ngarkimit të të dhënave, hyrje në biznes inteligjencë, dizajn dhe zhvillim i aplikimeve me bazë në biznes inteligjencë, zgjerim dhe përkrahje të depozitimeve të të dhënave.

- **Trende të reja në sistemet e informacionit**

Kjo lëndë do të mbulojë zhvillimin dhe trendet në sistemet e informacionit dhe ka për qëllim t'i përgatisë studentët për të qenë udhëheqës të teknologjisë duke eksploruar, analizuar dhe raportuar mbi këto tendenca dhe risi të cilat i riformojnë bizneset në shekullin e 21.

- **Biznesi elektronik dhe ai mobil**

Lënda fokusohet në infrastrukturën teknologjike të nevojshme për zbatimin e zgjidhjeve të e-biznesit, në komponentët e software-it të nevojshëm si dhe mënyrat e zbatimeve të aplikacioneve të tilla për të mirën e kompanive, duke ndjekur tendencat e reja në web dhe sistemet mobile. Një komponent i rëndësishëm i kursit do të jetë edhe projekti për zhvillimin e një aplikacioni për e-biznes.

- **Vizualizimi i të dhënave**

Qëllimi i kësaj lënde është që t'i përgatisë studentët me shkathtësi elementare dhe të avancuara nga fusha e vizualizimit të të dhënave. Studentët do t'i mësojnë parimet e dizajnit dhe vlerësimit të vizualizimit, do të mësojnë si të mbledhin sasi të mëdha të të dhënave, t'i përgatisin dhe t'i analizojnë ato. Për më tepër studentët do t'i mësojnë teknikat e vizualizimit të të dhënave me shumë dimensione, të dhëna kohore, tekstuale, gjeospaciale, hierarkike si dhe rrjetat / grafet. Studentët do të përdorin vegla siç janë Processing, D3, R dhe ggplot2 si dhe shumë vegla të tjera që do të ndihmojnë në krijimin e prototipave nga teknikat e mësuara për vizualizim të të dhënave ekzistuese.

- **Retorika**

Retorika, përgjatë historisë së vet prej mbi 2500 vjeçare, retorika shfrytëzohet për shënjimin e shumë gjërave, por sot me retorikë kuptojmë artin e bindjes nëpërmjet të gjuhës. Retorika shënon mënyrën në të cilën një individ ndërlidhet me një ide apo një ide me qëllim ta bindë tjetrin. Retorika karakterizohet me disa tipare kryesore dalluese. E përkufizon qendrën nga e cila, kjo lëmi, zbulohet. Retorika më së pari l përkufizon situatat e caktuara tipike të të folurit.

- **Multilingualizmi dhe multikulturalizmi**

Qëllimi i kësaj lënde është shqyrtimi i shumëgjuhësisë në shoqëritë multikulturore, si fenomen social. Ky fenomen është masiv në mbarë botën. Gjatë ligjëratave në mënyrë më të thuktë do të shqyrtohen termat: monokulturalizëm, shumëkulturalizëm, multikulturalizëm. Do të sqarohet nocioni nacionalizmi lingvistik, ku do të theksohet se të paktën ka dy forma të këtij nacionalizmi, ku njëra formë përplaset me tjetrën: për udhëheqësit e vendeve më të fuqishme nacionalizmi ka domethënien e zgjerimit, kurse për pakicat ai merr formën e rezistencës dhe të luftës për afirmimin e identitetit, përballë një presionit të tillë. Vend të shquar në program do të ketë edhe multikulturalizmi në arsim. Në shkollë për multikulturalizmin angazhohen për programe mësimore që përfshijnë përmbajtje që u përkasin kulturave të ndryshme.

- **Kapituj të zgjedhur të avancuar nga aplikacionet e TI për përpilimin e një punimi shkencor**

Qëllimi i kësaj lënde është: T'u tregojë studentëve elementet teknike, struktura e tekstit dhe dizajni i një punimi shkencor. T'u mundësojë studentëve të fitojnë njohuri më të thelluara dhe shkathtësi nga kapitujt e zgjedhur të aplikacioneve TI që do t'u duhen për përpunimin e punimeve shkencore e profesionale. Zbatimi praktik i këtyre objektivave, gjatë përpunimit të punimit individual shkencor.

- **Kapituj të zgjedhur të avancuar nga aplikacionet për përpunimin statistikor të të dhënave**

Qëllimi i kësaj lënde është: T'u tregohen studentëve elementet teknike nga lëmi i statistikës: organizimi, përpunimi, krahasimi përmes analizave dhe publikimi i të dhënave. T'u mundësojë studentëve të përfitojnë njohuri dhe shkathtësi më të përparuara nga kapitujt e zgjedhur të avancuar të aplikacioneve për përpunimin statistikor të të dhënave. Zbatimi praktik i këtyre objektivave në përpunimin statistikor të të dhënave të marra nga pyetësorët, kontributet, studimet shkencore dhe dokumentet tjera.

- **Komunikimi profesional**

Lënda fokusohet në zhvillimin e atyre shkathtësive të komunikimit që janë thelbësore për funksionimin efektiv në

botën profesionale. Studentët do ta mësojnë procesin e analizimit të një shumëllojshmërie situatash të komunikimit dhe t'u japin përgjigje adekuate po atyre. Ndër temat që do të përfshihen janë: komunikimi në organizata, komunikimi ndërpersonal dhe grupor, prezantimet gojore, intervistat për punësim, letrat profesionale të biznesit, si dhe shkathtësitë ndërpersonale, duke përfshirë dinamikën e grupit dhe punën ekipore.

• **Tregu i punës**

Qëllimi kryesor i lëndës "Tregu i punës" është t'i pajisë studentët e studimeve të ciklit të dytë me njohuritë bazë dhe njohuritë e thelluara në fushën e teorisë të tregut të punës, pastaj me mekanizmin e funksionimit të tij në ekonominë e tregut. Lënda "Tregu i punës" ka si mision t'u ofrojë dhe t'u mësojë studentëve kategoritë, ligjet dhe parimet kryesore me të cilat funksionon tregu i punës. Lënda u bën një analizë të hollësishme mënyrës së sjelljes dhe rolit që luajnë agjentët kryesorë të tregut të punës: individëve, firmave dhe qeverisë. Analiza mbështetet në dy kategoritë themelore: të kërkesës për punë dhe të ofertës së punës, të cilat gjejnë aplikim pothuajse në të gjitha temat që trajtohen në këtë lëndë. Njohuritë e përfituara nga studentët në këtë lëndë shërbejnë si bazë teorike themelore e domosdoshme për të kuptuar e përvetësuar teoritë dhe politikat e ndryshme që aplikohen në tregun e punës. Lënda synon që studentët të kuptojnë se si tregjet e punës shpërndajnë dhe përdorin në mënyrë efikase faktorin e rrallë të prodhimit, punën. Leksionet përfshijnë njohuri të koncepteve të kërkesës për punë e të ofertës së punës dhe aplikimit të tyre praktik; sjelljen e individëve në tregun e punës për të maksimizuar dobishmërinë e tyre; sjelljen e firmave në tregun e punës që synojnë maksimizimin e fitimit; rolin e qeverisë në tregun e punës, strukturat e ndryshme të tregjeve të punës: tregu i punës në konkurrencë të plotë, monopoli në tregun e punës, monopsoni në tregun e punës, roli i sindikatave në tregun e punës, monopoli bilateral në tregun e punës. Leksionet dhe diskutimet në klasë mbulojnë materiale të cilat mund të mos jenë në libër dhe disa aspekte të materialeve që përfshihen në librin bazë nuk do të diskutohen në klasë, por i lihen studimit aktiv të studentit. Prandaj studenti, për të garantuar suksesin në përvetësimin sa më të mirë të lëndës, duhet të jetë i pranishëm në leksion dhe seminar duke marrë pjesë në mënyrë aktive në diskutimin e problemeve të ndryshme që lidhen me tregun e punës.

• **Metodologjia e mësimdhënies**

Qëllimi i lëndës është t'i njoftojë studentët me qasjet themelore dhe metodat e mësimdhënies. Pritet që studentët të fitojnë njohuri dhe shkathtësi për përdorim të mjeteve për mësimdhënie aktive. Gjithashtu, lënda ofron qasje ndaj zhvillimit, mësimdhënies dhe të nxënies si koncepte, si dhe ndaj normave themelore të cilat mësimdhënësve do t'u mundësojnë të ligjërojnë mbi zhvillimin e mendimit. Përmes kësaj lënde, studentët do të përfitojnë bazë teorike dhe strategji, me çka do të mund ta zhvillojnë të menduarit e tyre kritik, si dhe të menduarit kritik të studentëve.

• **Filozofia e shkencave shoqërore**

Kjo lëndë përfshin pajisjen e studentëve me informata që do t'u mundësojnë atyre përfitimin e diturive, shkathtësive dhe kompetencave në shkencat shoqërore, përfshirë metodologjinë e punës (sqarim, teoretizim, testim), aplikim të filozofisë (në veçanti individualizmi kundrejt kolektivizmit), natyra e racionalitetit, si dhe historia e teorisë dhe koncepteve. Ky modul ofron studim të avancuar të debateve aktuale lidhur me ontologjinë, metodologjinë dhe synimet e shkencave shoqërore. Lënda do të përqendrohet në çështjet qendrore të shkencave shoqërore: etno-metodologjia, evolucioni, fenomenologjia, racionaliteti, relativizmi, metodat shkencore, interpretime tekstuale. Rezultat e të mësuarit: Pas përfundimit të suksesshëm të lëndës, studentët do të jenë në gjendje: Ta kuptojnë qëllimin e shkencave shoqërore si dhe dallimin në mes të të sqaruarit dhe të kuptuarit të sjelljes njerëzore. T'i sqarojnë qasjet e ndryshme në shpjegimin e shkencave shoqërore në krahasim me shkencat shoqërore, specifikat e të qenit qenie njerëzore dhe fenomenet sociale. T'i kuptojnë strukturat sociale, praktikat, normat institucionet etj. si dhe relacionet në mes individëve dhe strukturave më të gjera shoqërore. Ta sqarojnë mbështetjen jo vetëm në fakte për individët dhe gjendjet e tyre mentale, por gjithashtu edhe rastet në të cilat fenomenet shoqërore nuk mundet të sqarohen përmes sjelljeve individuale.

• **Menaxhimi i projekteve**

Me përfundimin e suksesshëm të lëndës, studentët do të jenë në gjendje: Të planifikojnë aktivitetet e nevojshme për zbatimin e projektit, të identifikojnë ndërvarësitë e tyre, kohëzgjatjen si dhe kostot e tyre; Të përgatisin raportet e nevojshme dhe të kryejnë të gjitha komunikimet e nevojshme ndërmjet projektit dhe klientit, si dhe në mes të anëtarëve të ekipit dhe të aktorëve të tjerë; Të strukturujnë projektin dhe aktivitetet e tij përbërëse; Të përgatisin një Gantt-tabelë dhe një plan të rrjetit për projektin dhe të identifikojnë kohën më të shkurtër të nevojshme për të përfunduar projektin; Të përdorin MS Project si një mjet në procesin e planifikimit, zbatimit dhe rishikimit të projektit; Të përcaktojnë projektin, të identifikojnë lëminë dhe objektivat e tij, si dhe të zhvillojnë specifikat e projektit;

• **Metodat e optimizimit**

Qëllimi i kësaj lënde është që t'i prezantojë teknikat e modelimit dhe të optimizimit me qëllim të aftësisë të studentëve në zhvillimin e modeleve të cilat shfrytëzohen për zgjidhjen e problemeve reale në lëmin e shkencave kompjuterike. Në mes tjerash kjo lëndë ka për qëllim ta analizojë rëndësinë e faktorizimit matricor si një mjet shumë i rëndësishëm

që ofron modalitete për optimizimin e zgjidhjes së algoritmeve të ndryshme numerike me interes bazik për zgjidhjen e problemeve të ndryshme nga sfera e shkencave kompjuterike. Nëpërmjet kësaj lënde studentët do të kenë mundësi t'i mësojnë teorinë bazike të optimizimit edhe metodat për caktimin e optimumit. Do të analizohen metodat e ndryshme të optimizimit sikurse që është simpleks metoda, problemi i dualitetit si dhe sensitiviteti i problemeve të programimit linear. Qëllimi, po ashtu, është analiza e zbatimit kompjuterik të secilit problem të analizuar duke ofruar edhe modelin përkatës për optimizim.

- **Çështjet etike dhe e drejta në teknologjitë e informacionit (TI)**

Qëllimet e lëndës: Të zhvillon kuptueshmërinë për gjendjen reale në relacionet mes kompjuterëve, ndryshimeve të teknologjisë, shoqërisë dhe ligjit; Të vejë në pah rolin e fuqishëm që kompjuterët dhe profesionistët e kompjuterëve kanë në shoqërinë e teknologjisë; Të ofron të kuptuarit e çështjeve legale që janë relevante për lëminë e kompjuterizimit; Të ofron të kuptuarit e koncepteve etike që janë me rëndësi për shfrytëzuesit e kompjuterëve dhe profesionistët; Të kontribuon në arritjen e eksperiencës së nevojshme në shqyrtimin e çështjeve etike dhe zgjidhjen e dilemave etike.

- **Mbrojta e të drejtave të njeriut**

Qëllimi i kësaj lënde është: të njoftohen studentët me konceptin e të drejtës ndërkombëtare të të drejtave të njeriut, zbatimin e këtyre të drejtave në praktikë, ndikimin e tyre në krijimin e politikave nacionale, të nxiten studentët të mendojnë në mënyrë kritike për raportin mes të drejtës ndërkombëtare dhe asaj nacionale, të vetëdijësohen për ngjarjet aktuale ndërkombëtare, si ndikojnë ato në jetën e përditshme të njerëzve në botë, ti nxisë studentët ta japin kontributin e tyre në sferën e përgatitjes së ligjeve për mbrojtjen e të drejtave të njeriut, me shpresë se ata që sjellin vendime do i marrin parasyshtë në procesin e krijimit dhe zbatimit të politikave shtetërore.